

KATEDRÁLNY INFOLIST

16. – 22.5.2011

Liturgický kalendár:

Pondelok	16.5.	Sv. Jána Nepomuckého, kňaza a mučeníka	<i>Spomienka</i>
Streda	18.5.	Sv. Jána I., pápeža a mučeníka	<i>Lub. spom.</i>
Piatok	20.5.	Sv. Bernardína Sienského, kňaza	<i>Lub. spom.</i>
Sobota	21.5.	Sv. Krištofa Magallanesa, kňaza aspoločníkov, mučeníkov	<i>Lub. spom.</i>
Nedeľa	22.5.	5. VELKONOČNÁ NEDEĽA	

Rekolekcie kňazov

Vo **štvrtok, 19. mája** budú v Kňazskom seminári celodiecézne kňazské rekolekcie. **Preto sv. omša o 8.³⁰ nebude!**

Výzva diecézneho biskupa

Drahí bratia a sestry!

V celej Slovenskej republike bude k 21. máju 2011 vykonané sčítanie ľudu. Pri sčítaní ľudu v našej slovenskej domovine budeme odpovedať aj na otázku viery v Boha. Každý podľa svojho vyznania má možnosť vyrieknuť svoje VERÍM. Evanjelik vyznanie vykoná ako evanjelik. Žid vyznanie vykoná ako Žid. Mohamedán vyznanie vykoná ako mohamedán. A kresťan katolík nech vieru v Boha vyzná ako kresťan katolík. Skrátka vás ako biskup povzbudzujem „**nezaprite a vyznajte svoje Verím v Boha**“.

Vzhľadom na ťaživé formy vykorisťovania a sociálnej biedy zo dňa na deň vzrastá potreba celkovej obnovy, ktorá zabezpečí spravodlivosť, solidaritu, poctivosť a priezračnosť. História i každodenná skúsenosť potvrdzujú, že spomínaná celková obnova nie je možná bez Milosrdného Pána Boha, Otca všetkých ľudí i každého človeka zvlášť. Preto vás ako váš biskup vyzývam a motivujem k tomu, aby ste Boha pri sčítaní ľudu nezapreli, ale vyznali, že v Boha veríte.

V Duchu a Pravde
s požehnaním

Mons. Rudolf Baláž
banskobystrický diecézny biskup

Litánie k bl. Jánovi Pavlovi II

Konferencia biskupov Slovenska schválila litánie k blahoslavenému Jánovi Pavlovi II.

Kto má záujem, môže si túto modlitbu zobrať vzadu za lavicami.

ŽIVOT VO FARNOSTI

- Minulú sobotu, 7. mája si sviatosť manželstva vyslúžili Marián Repáš a Terézia Krausová, Andrej Ďuriančík a Lenka Pálešová, Pavel Gašperan a Veronika Holáňová.
 - V prvej polovici mesiaca obetovali: **na kvety a na kostol**: bohuznámy 5 €, novomanželia Repášovci 50 €, novomanželia Ďuriančíkovci 70 €, novomanželia Gašperanovci 80€ a bohuznámy 5 €.
- Za všetky finančné dary vyslovujeme úprimné Pán Boh zaplať.

SVÄTÁ OMŠA (34.)

LITURGICKÉ SLÁVENIE EUCHARISTIE (17. časť)

PRIEBEH SLÁVENIA –

SLÁVENIE BOŽIEHO SLOVA V OMŠI (2.)

Minulú nedeľu sme si povedali o význame biblických čítaní a ich mieste vo svätej omši. Dnes si už konkrétne povieme o prvom čítaní a rezponzóriovom žalme.

Prvé čítanie

Čítania pred evanjeliom číta z ambony lektor. Lektor má teda túto úlohu určenú a plní ju aj vtedy, keď sú prítomní posluhujúci vyššieho stupňa. Podľa apoštolského listu Pavla VI. *Ministeria quaedam* z 15. augusta 1972 lektorát nie je viazaný a rezervovaný len pre kandidátov kňazstva. Keď chýba úradný lektor, čítania môžu predniesť aj iné, naozaj schopné a starostlivo pripravené osoby, tak muži, ako aj ženy. Celebrant teda nemá čítať čítania, ale ich počúvať. Iba v prípade, že nemá súceho lektora alebo lektorku, čítania (aj medzispevy) číta sám celebrant. Pravda, liturgická činná účasť veriacich na svätej omši predpokladá, že postupne všade by sa mali výchovou a cvičením pripraviť osoby na prvé a druhé čítanie.

Lektor ide k ambone čítať až po skončení modlitby dňa. Lekcionár má byť položený na ambone už pred slávením omše.

Bohoslužobné knihy a najmä Lekcionár majú byť čisté, pekne viazané, ako si to vyžaduje povaha vecí.

Lektor nečíta pred čítaním rubriky (*prvé čítanie, druhé čítanie*) ani podtituly, ktoré predchádzajú čítanie. Začne hneď, napr. *Čítanie z Knihy Genezis*. Na konci čítania povie: *Počuli sme Božie slovo*. Tým vyjadrí to, čo nás učí Cirkev, že Boh sám hovorí k nám a je prítomný, keď sa Sväté písmo číta v liturgii. Veriaci odpovedia: *Bohu vd'aka*.

Responzóriový žalm

Po prvom čítaní nasleduje responzóriový žalm čiže graduál ako integrálna časť liturgie slova. Žalm sa spravidla berie z Lekcionára, pretože jeho texty sú v priamej súvislosti s jednotlivými čítaniami, a tak voľba žalmu závisí od čítania (*Všeobecné smernice Rímskeho misála*).

Responzóriový žalm má veľký liturgický a pastoračný význam.

Spievanie žalmu alebo aspoň responzória veľmi napomáha duchovné vnímanie žalmu a uvažovania nad ním. Viaceré dôvody si vyžadujú responzóriové žalmy:

a) historický dôvod. Treba tu vidieť starú spomienku na spievanie biblických spevov. Spev žalmov sa v 4. storočí už výslovne spomína v bohoslužbe slova. Svätý Augustín v homíliách často hovorí o responzóriovom speve žalmov, napríklad o žalme, "*ktorý sme počuli spievať a pri ktorom sme odpovedali*." Aj svätý Ján Zlatoústý často nadväzuje na verš, ktorým sa odpovedalo. Neskôr sa responzóriový spev dostal do sféry umeleckého spevu, ktorý prednášal spevácky zbor. Postupne sa pre umeleckosť a bohatosť spevu bralo zo žalmu len niekoľko veršov, až napokon sa spievalo responzum len s jediným veršom žalmu, a tak vznikol spev s názvom graduál. Toto meno má od 9. storočia preto, že ho spevák spieval na stupňoch (gradus) ambony. Vrch ambóny bol vyhradený na čítanie evanjelia.

b) praktický dôvod: V novom Lekcionári sú žalmy a responzória (refrény) vybrané a zostavené tak, aby to bola tematická reflexia na prvé čítanie. Jestvuje krásna tematická jednota medzi čítaním a responzóriovým žalmom. Takto bol responzóriový žalm celkom obnovený a to vynikajúco.

c) teologický dôvod. Ten je vari najdôležitejší. V čítaní k nám hovorí Boh. Boh povie svoje slovo v liturgii slova a ľud počúva a má dať odpoveď.

Nijaká ľudská reč nie je dostačujúco adekvátna, aby vyjadrila príklon k Božiemu slovu a osvojenie si Božieho slova. Responzóriový žalm je rozjímavá odpoveď na Božie slovo. Spoločenstvo veriacich odpovedá Bohu jeho slovami, slovami žalmu, inšpirovanými Duchom Svätým. Preto je responzóriový žalm taký dôležitý a nijaký iný ľudový spev ho nemôže nahradiť.

Liturgia zveruje spev žalmu žalmistovi ako vlastnému služobníkovi. Ak nie je žalmista, žalm môže spievať alebo recitovať lektor.

Responzóriový žalm sa spravidla spieva. Žalm po prvom čítaní sa môže spievať dvojakým spôsobom - responzóriálne a súvisle.

Pri responzóriálnom spôsobe, ktorému, ak len možno, treba dať prednosť, prednáša spevák žalmu (žalmista) jednotlivé verše a celé zhromaždenie sa na speve zúčastňuje odpoveďou (responzóriovým veršom). Ak sa použije druhý spôsob, spieva sa žalm bez odpovede; spieva buď sám spevák žalmu, pričom zhromaždenie počúva, alebo žalm spievajú všetci spolu. Ak sa žalm po čítaní nespieva, treba ho čítať tak, aby napomáhal rozjímanie nad Božím slovom. Responzóriový žalm spevák spieva alebo číta z ambony (*Všeobecné smernice Rímskeho misála*).

Spievanie responzóriového žalmu (ako aj alelujového verša) otvára veriacim veľkú možnosť aktívnej účasti na liturgii slova, najmä spevákom. A Lekcionár spevákov na to veľmi povzbudzuje: "Je veľmi osožné, ak sú na túto úlohu v každom cirkevnom spoločenstve schopní laici, ktorí vedia pekne spievať a správne vyslovovať a prednášať slová."

(Pokračovanie nabudúce)